

**ТАВРІЙСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ
В.І. ВЕРНАДСЬКОГО**

**Навчально-науковий гуманітарний інститут
Кафедра психології, філософії та суспільних наук**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор навчально-наукового
гуманітарного інституту

Сергій ГУБАРЄВ

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ТЕОРІЯ ТА ІСТОРІЯ СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ**

Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти

галузь знань 23 Соціальна робота

спеціальність 231 Соціальна робота

освітньо-професійна програма Соціальна робота

форма(и) навчання денна та заочна

КИЇВ 2025

РОЗРОБНИК силабусу: кандидат психологічних наук, доцент кафедри
психології, філософії та суспільних наук

Ірина КУЩЕНКО

Розглянуто та схвалено на засіданні кафедри психології, філософії та
суспільних наук

Протокол № 1 від 25.08.2025 року

Завідувач кафедри

Олена ВЛАСЕНКО

Гарант освітньо-професійної програми 231 Соціальна робота
(кандидат педагогічних наук, доцент)

Світлана КОПИЛОВА

1. Загальна інформація про навчальну дисципліну	
1. Назва навчальної дисципліни, код в ОПП	Теорія та історія соціальної роботи, ОК 2.2 в ОПП
2. Статус навчальної дисципліни	Обов'язкова дисципліна циклу професійної підготовки
3. Рік навчання, семестр у якому викладається дисципліна	1-й рік навчання, 1 семестр
4. Обсяг навчальної дисципліни (кількість кредитів, загальна кількість годин (аудиторних за видами занять, самостійної роботи здобувача вищої освіти)	6 кредитів ЄКТС (180 год), з них: 60 год аудиторного навантаження (30 год лекційних, 30 год семінарських занять) та 120 год самостійної роботи.
5. Вид підсумкового (семестрового) контролю	екзамен
6. Інформація про консультації	За запитом здобувача вищої освіти в онлайн форматі
7. Мова викладання	українська
8. Прізвище, ім'я, по батькові викладача (науковий ступінь, вчене звання, посада)	Кушченко Ірина Вікторівна (кандидат психологічних наук, доцент кафедри психології, філософії та суспільних наук)
9. Контактна інформація викладача	maslianikova.iryna@tnu.edu.ua
10. Посилання на силабус на вебсайті Університету	
2. Опис навчальної дисципліни	
Анотація дисципліни	Вивчення даного курсу дає можливість здобувачам освіти ознайомитися із видами та особливостями професійної діяльності надавачів соціальних послуг з різними видами клієнтів та мати уявлення про історичний розвиток соціальної сфери
Мета, завдання та цілі вивчення дисципліни	ознайомлення із теоретико-методологічними основами соціальної роботи та історією соціальної роботи, особливостями її розвитку в Україні та світі Основними завданнями вивчення дисципліни «Теорія та історія соціальної роботи» є: – розкрити суть методологічних основ соціальної роботи, – дати уявлення про принципи здійснення соціальної роботи;

	— ознайомити із основними цінностями соціальної роботи; — познайомити із основними групами клієнтів, яким надаються соціальні послуги; — розкрити суть поняття «соціальні послуги», їх види та механізм надання; — ознайомити із основними нормативними документами, що регламентують роботу соціальної сфери; — ознайомити із основними установами, які надають соціальні послуги; — розкрити суть етичних норм здійснення соціальної роботи; — охарактеризувати професійні та особистісні риси соціального працівника; — сприяти розвитку у студентів навиків історичного мислення; — надати знання про особливості, тенденції розвитку соціальної роботи в Україні та за кордоном; — сформулювати комплексне уявлення та критичне ставлення до досвіду різних країн у галузі соціальної допомоги та підтримки різних верств населення, який розглядається у нерозривному зв'язку з історичним поступом даних країн; — ознайомити студентів з основними періодами та найважливішими датами в історії становлення та розвитку соціальної роботи; — дати уявлення про своєрідність формування та розвитку соціальної підтримки населення в Україні; — сформулювати цілісне та системне уявлення про вітчизняні процеси розвитку соціальної допомоги, благодійності, професійної соціальної роботи;
--	--

	–сформувати уявлення про основні теорії соціальної роботи впродовж історичного розвитку соціальної роботи. Додаткові цілі: підвищити рівень фахової компетентності у здобувачів освіти, зокрема етичної, технологічної та особистісної.
Пререквізити	Професійно-етичні основи соціальної роботи Система організації соціальних служб
Постреквізити	Методологія та методика соціальної роботи Соціальна політика України
Формат проведення дисципліни	Під час навчання використовуються наступні форми та методи: презентації, ділові ігри, бесіди і дискусії, кейс-технології, рольовий тренінг, розв’язання практичних задач. Віртуальне навчальне середовище, яке використовуватиметься у разі роботи в дистанційному режимі - GoogleClassroom. У дистанційному режимі лекції / практичні будуть проведені за допомогою програм електронної комунікації GoogleMeet. Поточна комунікація з викладачем здійснюється через Classroom та корпоративну пошту.

1. Перелік компетентностей, яких набувають здобувачі вищої освіти при вивченні навчальної дисципліни.

Інтегральна компетентність:

Здатність розв’язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у соціальній сфері або у процесі навчання, що передбачає застосування певних теорій та методів соціальної роботи і характеризується комплексністю та невизначеністю умов

Загальні та спеціальні компетентності, що формуються у процесі вивчення дисципліни

ЗК1. Здатність реалізовувати свої права і обов’язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського, демократичного суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав свобод людини і громадянина України.

ЗК4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК6. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК9.Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

СК1. Здатність і розуміння сутності, значення і видів соціальної роботи та основних її напрямів (психологічного, соціально-педагогічного, юридичного, економічного, медичного).

СК3. Знання і розуміння нормативно-правової бази стосовно соціальної роботи та соціального забезпечення

СК 10. Здатність розробляти шляхи подолання соціальних проблем і знаходити ефективні методи їх вирішення

2. Програмні результати навчання відповідно до освітньо- професійної програми.

ПР 1. Вміння здійснювати пошук, аналіз і синтез інформації з різних джерел для розв'язування професійних завдань і встановлювати причинно-наслідкові зв'язки між соціальними подіями та явищами.

ПР 3. Ідентифікувати, формулювати і розв'язувати завдання усередині соціальної роботи, інтегрувати теоретичні знання та практичний досвід.

ПР 4. Формулювати власні обґрунтовані судження на основі аналізу соціальної проблеми.

ПР 5. Теоретично аргументувати шляхи подолання проблем та складних життєвих обставин, обирати ефективні методи їх вирішення, передбачати наслідки.

ПР21. Демонструвати толерантну поведінку, виявляти повагу до культурних, релігійних, етнічних відмінностей, розрізняти вплив стереотипів та упереджень.

3. Тематика та зміст навчальної дисципліни.

Номер та назва розділу, теми, перелік основних питань	Вид навчального заняття	Форми і методи контролю знань	Кількість годин
---	-------------------------	-------------------------------	-----------------

Змістовий модуль І. Теоретико-методологічні засади соціальної роботи Тема 1. Понятійний апарат соціальної роботи як галузі наукового знання Соціальна робота як галузь наукового знання. Предметна та об'єктна область, значення соціальної роботи та її характеристика. Місце соціальної роботи у системі знань. Поняття про теорію та практику соціальної роботи, їх взаємозв'язок. Основні	лекція	Поточний; усний метод (співбесіда)	2
--	--------	--	---

принципи та методи соціальної роботи. Понятійний апарат соціальної роботи як галузі наукового знання <i>Питання для обговорення:</i> 1. Соціальна робота як галузь наукового знання. Предметна та об'єктна область, значення соціальної роботи та її характеристика. 2. Місце соціальної роботи у системі знань. 3. Поняття про теорію та практику соціальної роботи, їх взаємозв'язок. Основні принципи та методи соціальної роботи.	семінарське заняття	Поточний; презентація доповідей, дискусія	2
Змістовий модуль І. Теоретико-методологічні засади соціальної роботи Тема 2. Основні теоретичні конструкти соціальної роботи Основні компоненти структури теорії соціальної роботи. Класифікація теоретичних підходів до соціальної роботи. Перша модель: соціальна робота як багаторівнева теорія. Друга модель: соціальна робота як парадигмальна теорія. Третя модель соціальної роботи: інтегративна. Сучасні напрямки моделювання теорій соціальної роботи. Взаємозв'язок теорії та практики соціальної роботи. Класифікація теоретичних моделей соціальної роботи. Структурний підхід до соціальної роботи. Функціональний та	лекція		2

діагностичний підходи до соціальної роботи.			
Змістовий модуль І. Теоретико-методологічні засади соціальної роботи Тема 3. Психолого-педагогічні засади соціальної роботи Педагогічні та психологічні методи вирішення завдань соціальної роботи. Роль педагогічних та психологічних знань в теорії соціальної роботи. Педагогічні принципи та зміст соціальної роботи. Особливості соціально-педагогічної терапії. 1.3 Психолого-педагогічні засади соціальної роботи <i>Питання для обговорення:</i> 1. Педагогічні та психологічні методи вирішення завдань соціальної роботи. 2. Роль педагогічних та психологічних знань в теорії соціальної роботи. 3. Педагогічні принципи та зміст соціальної роботи. 1. Особливості соціально-педагогічної терапії.	лекція	Поточний; усний метод (співбесіда)	2
	семінарське заняття	Поточний; презентація доповідей; індивідуальне опитування, дискусія	2
Змістовий модуль І. Теоретико-методологічні засади соціальної роботи Тема 4. Суть соціальної роботи в контексті різних теоретичних моделей Психологічні моделі соціальної роботи.	лекція	Поточний; усний метод (співбесіда)	6

Психодинамічна модель соціальної роботи: психоаналітична теорія Зигмунда Фрейда; концепція колективного несвідомого Карла Юнга; індивідуальна психологія Альфреда Адлера; концепція психосоціального розвитку людини Еріка Еріксона; транзактний аналіз Еріка Берна. Когнітивно-біхевіористська модель соціальної роботи: класичне обумовлювання Д. Уотсона; оперантне обумовлювання Б. Скіннера; соціальне навчання (навчання) (А. Бандур; раціонально-емотивна терапія (РЕТ) Альберта Елліса; когнітивна терапія Аарона Бека; реальнісна терапія Уільяма Глассера. Гуманістично-екзистенційна модель соціальної роботи: «клієнтцентрована» психотерапія Карла Роджерса; концепція самоактуалізації Абрахама Маслоу; гештальт-терапія Фредеріка Перлза. Соціологічні моделі соціальної роботи: системно-екологічна модель; соціально-радикальна модель; теорія ролей стигматизації. Комплексні (біопсихосоціальні) моделі соціальної роботи: кризове втручання; модель зосереджена на завданні; сімейна терапія; психосоціальна терапія; соціально-педагогічна модель. 1.4. Суть соціальної роботи в контексті різних теоретичних моделей <i>Питання для обговорення:</i> I. Психологічні моделі соціальної роботи:	семінарське заняття	Поточний; індивідуальні виступи у вигляді мультимедійних	4
---	----------------------------	---	----------

<i>Психодинамічна модель соціальної роботи:</i> ❖ психоаналітична теорія Зигмунда Фрейда; ❖ концепція колективного несвідомого Карла Юнга; ❖ індивідуальна психологія Альфреда Адлера; ❖ концепція психосоціального розвитку людини Еріка Еріксона; ❖ трансактний аналіз Еріка Берна. <i>Когнітивно-біхевіористська модель соціальної роботи:</i> ❖ класичне обумовлювання Д. Уотсона; ❖ оперантне обумовлювання Б. Скіннера; ❖ соціальне навічання (навчання) (А. Бандур; ❖ раціонально-емотивна терапія (РЕТ) Альберта Елліса; ❖ когнітивна терапія Аарона Бека; ❖ реальнісна терапія Уільяма Глассера. <i>Гуманістично-екзистенційна модель соціальної роботи:</i> ❖ «клієнтцентрована» психотерапія Карла Роджерса; ❖ концепція самоактуалізації Абрахама Маслоу; ❖ гештальт-терапія Фредеріка Перлза. II. Соціологічні моделі соціальної роботи:		презентацій, дискусія	
--	--	------------------------------	--

❖ системно-екологічна модель; ❖ соціально-радикальна модель; ❖ теорія ролей стигматизації. III. Комплексні (біопсихосоціальні) моделі соціальної роботи: ❖ кризове втручання; ❖ модель зосереджена на завданні; ❖ сімейна терапія; ❖ психосоціальна терапія; ❖ соціально-педагогічна модель.			
Змістовий модуль I. Теоретико-методологічні засади соціальної роботи Тема 5. Технології соціальної роботи Специфіка технологій соціальної роботи. Основні компоненти технологізації соціальної роботи. Структура технологій соціальної роботи. Етапи реалізації соціальних технологій. Класифікація соціальних технологій.	Лекція	Поточний; усний метод (співбесіда)	2
Змістовий модуль II. Основні етапи становлення соціальної роботи Тема 6. Соціальна допомога як перший вид соціальної роботи у стародавніх суспільствах Історія соціальної роботи як навчальна дисципліна: предмет, мета завдання, методи. Соціальна дія як практична діяльність з надання допомоги, підтримки і захисту у вразливих	Лекція	Поточний; усний метод (співбесіда)	2

стародавніх суспільствах. Елементи соціальної допомоги у Вавилоні, стародавньому Єгипті і стародавньому Китаї: суть та диференційні відмінності. Соціальна допомога як засіб урегулювання проблем політичного характеру у Греко-Римській імперії. Елементи соціальної допомоги в Афіньському полісі та Спарті. Система допомоги в давніх іудейських громадах. Гідність людської особи як основа соціальних відносин в стародавніх християн. 2.6. Соціальна допомога як перший вид соціальної роботи у стародавніх суспільствах <i>Питання для обговорення:</i> 1. Історія соціальної роботи як навчальна дисципліна: предмет, мета завдання, методи. 2. Соціальна дія як практична діяльність з надання допомоги, підтримки і захисту нужденних у стародавніх суспільствах. 3. Елементи соціальної допомоги у Вавилоні, стародавньому Єгипті і стародавньому Китаї: суть та диференційні відмінності. 4. Соціальна допомога як засіб урегулювання проблем політичного характеру у Греко-Римській імперії. 5. Елементи соціальної допомоги в Афіньському полісі та Спарті.	семінарське заняття	Поточний; індивідуальні виступи у вигляді мультимедійних презентацій, дискусія	2
---	----------------------------	---	----------

6. Система допомоги в давніх іудейських громадах.			
7. Гідність людської особи як основа соціальних відносин в стародавніх християн. проведення консультативного інтерв'ю.			
Змістовий модуль II. Основні етапи становлення соціальної роботи Тема 7. Соціальна допомога у Західній Європі за часів середньовіччя Загальна характеристика соціально-економічного стану населення у середньовіччі. Загальні соціальні проблеми епохи «темних віків» людства. Християнська церква - головний суб'єкт соціальної допомоги в епоху середньовіччя. Особливості надання милостині у християнському віросповіданні. Соціальна функція монастирів. Суть соціальної допомоги нужденним через монастирські шпитали. 2.7. Соціальна допомога у Західній Європі за часів середньовіччя <i>Питання для обговорення:</i> 1. Загальна характеристика соціально-економічного стану населення у середньовіччі. 2. Загальні соціальні проблеми епохи «темних віків» людства. 3. Християнська церква - головний суб'єкт	Лекція	Поточний; усний метод (співбесіда)	2
	семінарське заняття	Поточний; індивідуальні виступи у вигляді мультимедійних презентацій, дискусія	4

соціальної допомоги в епоху середньовіччя. 4. Особливості надання милостині у християнському віросповіданні. 5. Соціальна функція монастирів. 6. Суть соціальної допомоги нужденним через монастирські шпиталі.			
Змістовий модуль II. Основні етапи становлення соціальної роботи Тема 8. Княжа та церковно-монастирська підтримка нужденних в Україні у VI-XIII століттях Реконструкція організації соціального захисту у слов'ян у VI-X століттях. Основні форми допомоги і взаємодопомоги в стародавніх слов'янських громадах. Вплив хрещення Русі на модель соціального захисту населення. Початки християнської благодійності за правління князя Володимира Великого (з 980 по 1015 рр.). Соціальний захист за князів Ярослава Мудрого та Володимира Мономаха. Церковно-монастирська система благодійності. 2.8. Княжа та церковно-монастирська підтримка нужденних в Україні у VI-XIII ст. <i>Питання для обговорення:</i> 1. Реконструкція організації соціального захисту у слов'ян у VI-X століттях. 2. Основні форми допомоги і	Лекція семінарське заняття	Поточний; усний метод (співбесіда) Поточний; індивідуальні виступи у вигляді мультимедійних	2 2

взаємодопомоги в стародавніх слов'янських громадах. 3. Вплив хрещення Русі на модель соціального захисту населення. 4. Початки християнської благодійності за правління князя Володимира Великого (з 980 по 1015 рр.). 5. Соціальний захист за князів Ярослава Мудрого та Володимира Мономаха. Церковно-монастирська система благодійності.		презентацій, дискусія	
Змістовий модуль II. Основні етапи становлення соціальної роботи Тема 9. Церковна, державна, світська соціальна допомога в XIV - першій половині XVII ст. в Україні Основи «пансіонної» системи підтримки для чоловіків та жінок. Формування державної системи захисту. Державні прикази як провідна форма допомоги і захисту нужденних. Подаяння як один із способів прилучення до таїнства церкви. Легалізація інституту жебрацтва. Виникнення приватної благодійності. Особливості соціальної роботи у тогочасній Україні. Вирішальний вплив Західної Європи на заснування основ соціальної допомоги нужденним. Релігійні православні братства як осередки надання соціальної підтримки.	Лекція	Поточний; усний метод (співбесіда)	2

9.2.Церковна,державна,світськасоціальнодопомогав XIV - першій половині XVII ст. <i>Питаннядляобговорення:</i> 1. Основніформи соціальної допомоги. 2. Основи «пансіонної» системи підтримки для чоловіків та жінок. 3. Формування державної системи захисту. 4. Державні прикази як провідна форма допомоги і захисту нужденних. 5. Подаяння як один із способів прилучення до таїнства церкви. 6. Легалізація інституту жебрацтва. 7. Виникнення приватної благодійності. 8. Особливості соціальної роботи у тогочасній Україні. 9. Вирішальний вплив Західної Європи на заснування основ соціальної допомоги нужденним. 10. Релігійні православні братства як осередки надання соціальної підтримки.	семінарське заняття	Поточний; індивідуальні виступи у вигляді мультимедійних презентацій, дискусія	2
Змістовий модуль II. Основні етапи становлення соціальної роботи Тема 10. Державна опіка у другій половині XVII - першій половині XIX століть (Україна, Західна Європа) Утвердження державно-адміністративних підходів до	Лекція	Поточний; усний метод (співбесіда)	2

суспільної та приватної опіки. Формування адміністративної системи допомоги нужденним на базі територіальних інститутів. Політика боротьби з професійним жебрацтвом. Суть приватної благодійності. Вплив епохи Просвітництва на ідеологію та практику соціальної роботи в Західній Європі. Соціально-економічне становище робітників і перші фабричні закони. 10.2. Державна опіка у другій половині XVII - першій половині XIX ст. (Україна, Західна Європа) <i>Питання для обговорення:</i> 1. Утвердження державно-адміністративних підходів до суспільної та приватної опіки. 2. Формування адміністративної системи допомоги нужденним на базі територіальних інститутів. 3. Суть приватної благодійності. 4. Вплив епохи Просвітництва на ідеологію та практику соціальної роботи в Західній Європі. 5. Соціально-економічне становище робітників і перші фабричні закони.	семінарське заняття	Поточний; індивідуальні виступи у вигляді мультимедійних презентацій, дискусія	4
Змістовий модуль II. Основні етапи становлення соціальної роботи Тема 11. Державний і	Лекція	Поточний;	2

приватний соціальний захист з другої половини XIX ст. по 1917 р. (Україна, Західна Європа, США) Вплив реформ 60-70-их років XIX ст. на розвиток державної і суспільної опіки. Сільська і міська система допомоги. Церковно-парафіяльна і приватна опіка. Особливості соціальної опіки в Україні. 11.2. Державний і приватний соціальний захист з другої половини XIX ст. по 1917 р. (Україна, Західна Європа, США) <i>Питання для обговорення:</i> 1. Вплив російських реформ 60-70-их років XIX ст. на розвиток державної і суспільної опіки. 2. Сільська і міська система допомоги. 3. Церковно-парафіяльна і приватна опіка. 4. Особливості соціальної опіки в Україні.	семінарське заняття	усний метод (співбесіда) Поточний; індивідуальні виступи у вигляді мультимедійних презентацій, дискусія	4
Змістовий модуль II. Основні етапи становлення соціальної роботи Тема 12. Державне соціальне забезпечення в Україні у другій половині XX ст. Перші кроки у формуванні системи соціального забезпечення. Соціальна політика стосовно селянства. Завершення формування системи соціального забезпечення. Вплив та значення голодомору в Україні 1946-	Лекція	Поточний; усний метод (співбесіда)	2

1947 рр. на розвиток соціальної роботи. Система соціального забезпечення в 1950-1991 рр. 12.2.Державнесоціальне забезпечення в Україні у другій пол. XX ст. <i>Питання для обговорення:</i> 1. Перші кроки у формуванні системи соціального забезпечення. 2. Соціальна політика стосовно селянства. 3. Завершення формування системи соціального забезпечення. 4. Вплив та значення голодомору в Україні 1946-1947 рр. на розвиток соціальної роботи. Система соціального забезпечення в 1950-1991 рр.	семінарське заняття	Поточний; індивідуальні виступи у вигляді мультимедійних презентацій, дискусія	2
Змістовий модуль II. Основні етапи становлення соціальної роботи Тема 13. Соціальна робота у незалежній Україні та за кордоном Соціально-економічна ситуація в Україні у кінці 80-х і в 90-х роках XX ст. Соціальне обслуговування населення. Соціальні служби для молоді та дітей. Державна служба зайнятості. Недержавні організації соціальної роботи. Волонтерство у соціальній роботі. Соціальна робота в країнах північної Америки. Соціальна робота в країнах Західної Європи.	Лекція	Поточний; усний метод (співбесіда)	2

13.2. Соціальна робота у незалежній Україні та закордоном Питання для обговорення: 1. Соціально-економічна ситуація в Україні у кінці 80-х і в 90-х роках ХХ ст. 2. Соціальне обслуговування населення. 3. Соціальні служби для молоді та дітей. 4. Державна служба зайнятості. 5. Недержавні організації соціальної роботи. 6. Волонтерство у соціальній роботі. 7. Соціальна робота в країнах північної Америки. 8. Соціальна робота в країнах Західної Європи.	семінарське заняття	Поточний; індивідуальні виступи у вигляді мультимедійних презентацій, дискусія	2
---	---------------------	--	---

Організація самостійної роботи студентів

№ з/п	Зміст завдання	Форма звітності
Тема 1.	Понятійний апарат соціальної роботи як галузі наукового знання Опрацювавши тему за рекомендованими літературними та інтернет джерелами, побудувати схему: «Місце соціальної роботи в системі наук» виписати терміни по темі заняття у термінологічний словник	Термінологічний словник, схеми
Тема 2.	Основні теоретичні конструкції соціальної роботи Опрацювавши тему за рекомендованими літературними та інтернет джерелами, побудувати таблицю «Структура соціальної роботи»; виписати терміни по темі заняття у термінологічний словник	Термінологічний словник, опорна таблиця

Тема3.	Психолого-педагогічні засади соціальної роботи Опрацювавши тему за рекомендованими літературними та інтернет джерелами, побудувати порівняльну таблицю: «Психологічні та педагогічні засади соціальної роботи»; виписати терміни по темі заняття у термінологічний словник	Термінологічний словник, порівняльна таблиця
Тема4.	Суть соціальної роботи в контексті різних теоретичних моделей Опрацювавши тему за рекомендованими літературними та інтернет джерелами, виписати у опорну таблицю «Суть теоретичних моделей соціальної роботи»; виписати терміни по темі заняття у термінологічний словник	Термінологічний словник, опорна таблиця
Тема5.	Технології соціальної роботи Опрацювавши тему за рекомендованими літературними та інтернет джерелами, побудувати опорну схему: «Технології соціальної роботи»; виписати терміни по темі заняття у термінологічний словник	Термінологічний словник, опорна схема
Тема6.	Соціальна допомога як перший вид соціальної роботи у стародавніх суспільствах Опрацювавши тему за рекомендованими літературними та інтернет джерелами, побудувати хронологію у вигляді опорної схеми: «Розвиток соціальної допомоги у стародавні часи»; виписати терміни по темі заняття у термінологічний словник	Термінологічний словник, опорна схема
Тема7.	Соціальна допомога у Західній Європі за часів середньовіччя Опрацювавши тему за рекомендованими літературними та інтернет джерелами, побудувати хронологію у вигляді опорної схеми: «Розвиток соціальної допомоги у середньовіччі»; виписати терміни по темі заняття у термінологічний словник	Термінологічний словник, опорна схема
Тема8.	Княжа та церковно-монастирська підтримка нужденних в Україні у VI-XIII ст.	Термінологічний словник,

	Опрацювавши тему зарекомендованими літературними та інтернет джерелами, побудувати опорну схему: «побудувати хронологію у вигляді опорної схеми: «Розвиток соціальної допомоги у 6-13 ст.»; виписати терміни по темі заняття у термінологічний словник	опорна схема
Тема 9.	Церковна, державна, світська соціальна допомога в XIV - першій половині XVII ст. Опрацювавши тему зарекомендованими літературними та інтернет джерелами, побудувати опорну схему: «побудувати хронологію у вигляді опорної схеми: «Розвиток соціальної допомоги у 14-17 ст.»; виписати терміни по темі заняття у термінологічний словник.	Термінологічний словник, опорна схема
Тема 10.	Державна опіка у другій половині XVII - першій половині XIX ст. (Україна, Західна Європа) Опрацювавши тему зарекомендованими літературними та інтернет джерелами, побудувати опорну схему: «побудувати хронологію у вигляді опорної схеми: «Розвиток соціальної допомоги у 17-19 ст.»; виписати терміни по темі заняття у термінологічний словник	Термінологічний словник, опорна схема
Тема 11.	Державний і приватний соціальний захист з другої половини XIX ст. по 1917 р. (Україна, Західна Європа, США) Опрацювавши тему зарекомендованими літературними та інтернет джерелами, побудувати опорну схему: «побудувати хронологію у вигляді опорної схеми: «Розвиток соціальної допомоги у 19-на поч. 20 ст.»; виписати терміни по темі заняття у термінологічний словник	Термінологічний словник, опорна схема
Тема 12.	Державне соціальне забезпечення в Україні у другій пол. XX ст. Опрацювавши тему зарекомендованими літературними та інтернет джерелами, побудувати опорну схему: «побудувати хронологію у вигляді опорної схеми: «Розвиток соціальної допомоги у другій пол. 20 ст.»;	Термінологічний словник, опорна схема

	виписати терміни по темі заняття у термінологічний словник	
Тема13.	Соціальна робота незалежній Україні та за кордоном Опрацювавши тему за рекомендованими літературними та інтернет джерелами, побудувати опорну схему: «побудувати хронологію у вигляді опорної схеми: «Розвиток соціальної допомоги на сучасному етапі»; виписати терміни по темі заняття у термінологічний словник	Термінологічний словник, опорна схема

4. Технічна програма забезпечення (обладнання).

Кожному здобувачу потрібно доєднатися до навчального середовища Google Classroom, оскільки там розміщуються навчальні матеріали, проводиться тестування, ведеться журнал оцінювання навчальних досягнень, є можливість для листування з викладачем.

У режимі дистанційного навчання-вивчення курсу додатково передбачає приєднання кожного здобувача вищої освіти до програми Google Meet (для занять у режимі відеоконференцій). У цьому випадку здобувач має самостійно потурбуватися про якість доступу до Інтернету. Для роботи в дистанційному форматі потрібні ноутбук / персональний комп'ютер / мобільний пристрій (телефон, планшет) з підключенням до Інтернету для:

- комунікації та опитувань,
- виконання домашніх завдань,
- виконання завдань самостійної роботи,
- проходження тестування (поточний, підсумковий контроль) тощо.

7. Політика дисципліни.

- Вивчення дисципліни передбачає роботу в колективі.
- Середовище в аудиторії є дружнім, творчим, відкритим до конструктивної критики.
- Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання, за яке нараховуються бали. За об'єктивних причин (хвороба, міжнародне стажування тощо) навчання може відбутись в дистанційному режимі за погодженням із викладачем дисципліни.
- Самостійна робота включає в себе теоретичне вивчення питань, що стосуються тем лекційних занять, які не ввійшли в теоретичний курс, або ж були розглянуті коротко, їх поглиблена проробка за рекомендованою літературою, а також виконання завдань з метою закріплення теоретичного матеріалу.
- Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін.

- Здобувач, який спізнився, вважається таким, що пропустив заняття з неповажної причини з виставленням 0 балів за заняття, і при цьому має право бути присутнім на занятті.
- За використання телефонів і комп'ютерних засобів без дозволу викладача, порушення дисципліни здобувач отримує за заняття 0 балів і зобов'язаний відпрацювати таке заняття.
- Ліквідація заборгованості відбувається протягом 1 тижня після встановленого терміну. При цьому оцінка знижується на 10 %.
- Здобувачам вищої освіти після аудиторних занять надається право підвищувати свій рейтинг лише під час складання іспитів/заліків (підсумкового оцінювання) за графіком заліково-екзаменаційної сесії.
- Під час роботи над завданнями не допустимо порушення академічної доброчесності: при використанні Інтернет-ресурсів та інших джерел інформації здобувач повинен вказати джерело, використане під час виконання завдання.
- Усі письмові роботи перевіряються на наявність плагіату і допускаються до захисту із коректними текстовими запозиченнями не більше 20%.
- У разі виявлення факту плагіату здобувач отримує за завдання 0 балів і повинен повторно виконати завдання, які передбачені у силабусі.
- Списування під час контрольних робіт заборонене (в т.ч. із використанням мобільних пристроїв). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування.

1. Система оцінювання та вимоги.

Вимоги до знань та умінь студентів	Максимальна кількість балів, оцінка за шкалою ECTS
Повно й ґрунтовно володіє знаннями, фактичною інформацією та поняттєвим апаратом, в логічній послідовності передає знання першого та другого модуля з відповідним аналізом й узагальненням вивченого. Простежувався зв'язок теоретичного матеріалу з практикою.	A: 90–100б.
Свідомо володіє знаннями, фактичною інформацією та поняттєвим апаратом, в логічній послідовності передає знання першого та другого модуля з відповідним аналізом й узагальненням вивченого.	B: 80–89б.
Свідомо володіє знаннями, фактичною інформацією та поняттєвим апаратом. Проте відсутня логічна послідовність у викладі матеріалу, відсутні певні висновки щодо викладеної інформації.	C: 75–79б.
Знання модулів передаються за зубреними підручниками (з конспекту) фразами. Відсутня логічна послідовність у	D: 66–74б.

викладі навчального матеріалу, відсутні певні висновки щодо викладеної інформації.	
Знання модуля передаються тільки за допомогою певних питань з боку викладача.	Е:60 –65б.

Види контролю:

Поточний контроль відбувається впродовж вивчення дисципліни на семінарських у формі: семінарів-тренінгів та семінарів з індивідуальною роботою.

Рубіжний (модульний) контроль відбувається в кінці вивчення блоків змістових модулів і здійснюється у вигляді тематичного тесту.

Підсумковий контроль відбувається у формі заліку (питання для підготовки наведено у Додатку).

Розподіл балів за видами діяльності:

Вид діяльності студента	Максимальна кількість балів за одиницю	Модуль I		Модуль II		Форма контролю
		кількість одиниць	максимальна кількість балів	кількість одиниць	максимальна кількість балів	
Робота на семінарському занятті	5	3	15	8	40	екзамен 40
Виконання завдань для самостійної роботи	5	3	15	2	10	
Разом			30		50	40
Розрахунок балу за курс: $100 + 100/2 = 100$						100

2. Рекомендовані джерела інформації:

Назва теми	Рекомендовані джерела інформації до теми (основна література; допоміжна література; інформаційні ресурси в мережі Інтернет)
Тема 1. Понятійний апарат соціальної роботи як галузі наукового знання	Основна література: 1. Соціальна робота: підручник / В. А. Поліщук, О. П. Бартош-Пічкара, Н. М. Горішна, Г. В. Лешук, О. Ю. Пришляк / За ред. Н. Г. Ничкало. – Тернопіль: ВАТТВПК «Збруч», 2010 330 с. Інформаційні ресурси:

	1. Навчальні матеріали. Режим доступу: http://weblib.pp.ua/ponyatiyno-kategorialnyiyy-apparat-sotsialnoy-20473.html 2. Навчальні матеріали. Режим доступу: https://studfile.net/preview/9729924/page:2/
Тема 2. Основні теоретичні конструкти соціальної роботи	Основна література: 1. Соціальна робота: підручник/В.А. Поліщук, О.П. Бартош-Пічкарь, Н.М. Горішна, Г.В. Лещук, О.Ю. Пришляк / За ред. Н.Г. Ничкало. – Тернопіль: ВАТТВПК «Збруч», 2010 330 с. Інформаційні ресурси: 1. Навчальні матеріали. Режим доступу: https://stud.com.ua/38417/sotsiologiya/osnovni_zarubizhni_pidhodi_teoretichnih_konstruktam_sotsialnoyi_roboti
Тема 3. Психолого-педагогічні засади соціальної роботи	Основна література: 1. Соціальна робота: підручник/В.А. Поліщук, О.П. Бартош-Пічкарь, Н.М. Горішна, Г.В. Лещук, О.Ю. Пришляк / За ред. Н.Г. Ничкало. – Тернопіль: ВАТТВПК «Збруч», 2010 330 с. Інформаційні ресурси: 1. Навчальні матеріали. Режим доступу: https://studfile.net/preview/5548985/page:3/
Тема 4. Суть соціальної роботи в контексті різних теоретичних моделей	Основна література: 1. Лукашевич М. П. Теорія і методи соціальної роботи : навч. посіб./М.П.Лукашевич, І. І.Мигович. 3–е вид., доп. та перероб. К. : МАУП, 2013. 168 с. 2. Соціальна робота: підручник/В.А. Поліщук, О.П. Бартош-Пічкарь, Н.М. Горішна, Г.В. Лещук, О.Ю. Пришляк / За ред. Н.Г. Ничкало. – Тернопіль: ВАТТВПК «Збруч», 2010 330 с. 3. Поліщук В.А. Теорія і методика професійної підготовки соціальних педагогів в умовах неперервної освіти: монографія/Заред.Н.Г.Ничкало. –Тернопіль: ТНПУ, 2011. 424 с.

	Інформаційні ресурси: 1. Навчальні матеріали. Режим доступу: https://stud.com.ua/29385/sotsiologiia/osnovni teoriyi modeli sotsialnoyi roboti
Тема 5. Технології соціальної роботи	Основна література: 1. Поліщук В.А. Теорія і методика професійної підготовки соціальних педагогів в умовах неперервної освіти: монографія / Заред. Н.Г. Ничкало. – Тернопіль: ТНПУ, 2011. 424 с. 2. Соціальні технології: світовий досвід та тенденції розвитку в Україні: Монографія / За ред. В.В. Барабаша. – Херсон: Вид-во ПП Вишемирський В.С., 2008 340 с. Інформаційні ресурси: 1. Навчальні матеріали. Режим доступу: https://stud.com.ua/29385/sotsiologiia/osnovni teoriyi modeli sotsialnoyi roboti 2. Навчальні матеріали. Режим доступу: https://stud.com.ua/126118/sotsiologiia/tehnologiyi sotsialnoyi roboti 3. Навчальні матеріали. Режим доступу: http://politics.ellib.org.ua/pages-12103.html 4. Навчальні матеріали. Режим доступу: https://pidru4niki.com/11510513/sotsiologiia/spetsifika sotsialnih tehnologiy sotsialniy roboti
Тема 6. Соціальна допомога як перший вид соціальної роботи у стародавніх суспільствах	Основна література: 1. Попович Г.М. Соціальна робота в Україні і за кордоном: навчально-методичний посібник / Г.М. Попович. Ужгород: Гражда, 2000. 134 с. 2. Соціальні технології: світовий досвід та тенденції розвитку в Україні: Монографія / За ред. В.В. Барабаша. – Херсон: Вид-во ПП Вишемирський В.С., 2008 340 с.

	3. Горлій А.Г. Історія Соціальної роботи: Начальний посібник.—Тернопіль:Вид-во«Астон»,2004р.Режим доступу: http://pedagogy.lnu.edu.ua 4. Фурман А.В., Підгурська М.В. Історія соціальної роботи:[навчальний посібник]/Анатолій Васильович Фурман, Марія Василівна Підгурська. – Тернопіль: ТНЕУ, 2014. – 174 с. Режим доступу: http://dspace.tneu.edu.ua Інформаційні ресурси: 1. Навчальні матеріали. Режим доступу: http://surl.li/qsxw 2. Навчальні матеріали. Режим доступу: http://surl.li/tifo
Тема 7. Соціальна допомога у Західній Європі за часів середньовіччя	Основна література: 1. Попович Г.М. Соціальна робота в Україні і за кордоном: навчально-методичний посібник / Г.М. Попович. Ужгород: Гражда, 2000. 134 с. 2. Соціальні технології: світовий досвід та тенденції розвитку в Україні: Монографія / За ред. В.В. Барабаша.—Херсон: Вид-во ПП Вишемирський В.С., 2008 340 с. 3. Горлій А.Г. Історія Соціальної роботи: Начальний посібник.—Тернопіль:Вид-во«Астон»,2004р.Режим доступу: http://pedagogy.lnu.edu.ua 4. Фурман А.В., Підгурська М.В. Історія соціальної роботи:[навчальний посібник]/Анатолій Васильович Фурман, Марія Василівна Підгурська. – Тернопіль: ТНЕУ, 2014. – 174 с. Режим доступу: http://dspace.tneu.edu.ua Інформаційні ресурси: 1. Навчальні матеріали. Режим доступу: http://surl.li/qsxw 2. Навчальні матеріали. Режим доступу: http://surl.li/tifo
Тема 8. Княжа та церковно-монастирська підтримка нужденних в Україні у VI-XIII століттях	Основна література: 1. Попович Г.М. Соціальна робота в Україні і за кордоном: навчально-методичний посібник / Г.М. Попович. Ужгород: Гражда, 2000. 134 с. 2. Соціальні технології: світовий досвід та тенденції розвитку в Україні: Монографія / За ред. В.В. Барабаша.—Херсон: Вид-во ПП Вишемирський В.С., 2008 340 с. 3. Горлій А.Г. Історія Соціальної роботи: Начальний посібник.—Тернопіль:Вид-во«Астон»,2004р.Режим доступу: http://pedagogy.lnu.edu.ua 4. Фурман А.В., Підгурська М.В. Історія соціальної роботи:[навчальний посібник]/Анатолій Васильович Фурман, Марія Василівна Підгурська. – Тернопіль:

	ТНЕУ, 2014. – 174 с. Режим доступу: http://dspace.tneu.edu.ua Інформаційні ресурси: 1. Навчальні матеріали. Режим доступу: http://surl.li/qsxw 2. Навчальні матеріали. Режим доступу: http://surl.li/tifo
Тема 9. Церковна, державна, світська соціальна допомога XIV - першій половині XVII ст.	Основна література: 1. Попович Г. М. Соціальна робота в Україні і за кордоном: навчально-методичний посібник / Г. М. Попович. Ужгород: Гражда, 2000. 134 с. 2. Соціальні технології: світовий досвід та тенденції розвитку в Україні: Монографія / За ред. В. В. Барабаша. – Херсон: Вид-во ПП Вишемирський В. С., 2008 340 с. 3. Горлій А. Г. Історія Соціальної роботи: Начальний посібник. – Тернопіль: Вид-во «Астон», 2004 р. Режим доступу: http://pedagogy.lnu.edu.ua 4. Фурман А. В., Підгурська М. В. Історія соціальної роботи: [навчальний посібник] / Анатолій Васильович Фурман, Марія Василівна Підгурська. – Тернопіль: ТНЕУ, 2014. – 174 с. Режим доступу: http://dspace.tneu.edu.ua Інформаційні ресурси: 1. Навчальні матеріали. Режим доступу: http://surl.li/qsxw 2. Навчальні матеріали. Режим доступу: http://surl.li/tifo
Тема 10. Державна опіка у другій половині XVII - першій половині XIX століть (Україна, Західна Європа)	Основна література: 1. Попович Г. М. Соціальна робота в Україні і за кордоном: навчально-методичний посібник / Г. М. Попович. Ужгород: Гражда, 2000. 134 с. 2. Соціальні технології: світовий досвід та тенденції розвитку в Україні: Монографія / За ред. В. В. Барабаша. – Херсон: Вид-во ПП Вишемирський В. С., 2008 340 с. 3. Горлій А. Г. Історія Соціальної роботи: Начальний посібник. – Тернопіль: Вид-во «Астон», 2004 р. Режим доступу: http://pedagogy.lnu.edu.ua 4. Фурман А. В., Підгурська М. В. Історія соціальної роботи: [навчальний посібник] / Анатолій Васильович Фурман, Марія Василівна Підгурська. – Тернопіль: ТНЕУ, 2014. – 174 с. Режим доступу: http://dspace.tneu.edu.ua Інформаційні ресурси: 1. Навчальні матеріали. Режим доступу: http://surl.li/qsxw 2. Навчальні матеріали. Режим доступу: http://surl.li/tifo

Тема 11. Державний і приватний соціальний захист з другої половини XIX ст. по 1917 р. (Україна, Західна Європа, США)	Основна література: 1. Попович Г. М. Соціальна робота в Україні і за кордоном: навчально-методичний посібник / Г. М. Попович. Ужгород: Гражда, 2000. 134 с. 2. Соціальні технології: світовий досвід та тенденції розвитку в Україні: Монографія / За ред. В. В. Барабаша. – Херсон: Вид-во ПП Вишемирський В. С., 2008 340 с. 3. Горлій А. Г. Історія Соціальної роботи: Начальний посібник. – Тернопіль: Вид-во «Астон», 2004 р. Режим доступу: http://pedagogy.lnu.edu.ua 4. Фурман А. В., Підгурська М. В. Історія соціальної роботи: [навчальний посібник] / Анатолій Васильович Фурман, Марія Василівна Підгурська. – Тернопіль: ТНЕУ, 2014. – 174 с. Режим доступу: http://dspace.tneu.edu.ua Інформаційні ресурси: 1. Навчальні матеріали. Режим доступу: http://surl.li/qsxw 2. Навчальні матеріали. Режим доступу: http://surl.li/tifo
Тема 12. Державне соціальне забезпечення в Україні у другій пол. XX ст.	Основна література: 1. Попович Г. М. Соціальна робота в Україні і за кордоном: навчально-методичний посібник / Г. М. Попович. Ужгород: Гражда, 2000. 134 с. 2. Соціальні технології: світовий досвід та тенденції розвитку в Україні: Монографія / За ред. В. В. Барабаша. – Херсон: Вид-во ПП Вишемирський В. С., 2008 340 с. 3. Горлій А. Г. Історія Соціальної роботи: Начальний посібник. – Тернопіль: Вид-во «Астон», 2004 р. Режим доступу: http://pedagogy.lnu.edu.ua 4. Фурман А. В., Підгурська М. В. Історія соціальної роботи: [навчальний посібник] / Анатолій Васильович Фурман, Марія Василівна Підгурська. – Тернопіль: ТНЕУ, 2014. – 174 с. Режим доступу: http://dspace.tneu.edu.ua Інформаційні ресурси: 1. Навчальні матеріали. Режим доступу: http://surl.li/qsxw 2. Навчальні матеріали. Режим доступу: http://surl.li/tifo
Тема 13. Соціальна робота у незалежній Україні та за кордоном	Основна література: 1. Попович Г. М. Соціальна робота в Україні і за кордоном: навчально-методичний посібник / Г. М. Попович. Ужгород: Гражда, 2000. 134 с. 2. Соціальні технології: світовий досвід та тенденції розвитку в Україні: Монографія / За ред. В. В.

	Барабаша.–Херсон:Вид-воППВишемирськийВ.С., 2008 340 с. 3. Горлій А.Г. Історія Соціальної роботи: Начальний посібник.–Тернопіль:Вид-во«Астон»,2004р.Режим доступу: http://pedagogy.lnu.edu.ua 4. Фурман А.В., Підгурська М.В. Історія соціальної роботи:[навчальний посібник]/Анатолій Васильович Фурман, Марія Василівна Підгурська. – Тернопіль: ТНЕУ, 2014. – 174 с. Режим доступу: http://dspace.tneu.edu.ua Інформаційні ресурси: 1. Навчальні матеріали.Режим доступу:http://surl.li/qsxw 2. Навчальні матеріали.Режим доступу:http://surl.li/tifo
--	--

Питання до курсу.

1. Поняття про теорію та практику соціальної роботи, їх взаємозв'язок.
2. Основні компоненти структури теорії соціальної роботи.
3. Класифікація теоретичних підходів до соціальної роботи.
4. Соціальна робота як багаторівнева, парадигмальна та інтегративна теорія.
5. Сучасні напрямки моделювання теорій соціальної роботи.
6. Основні моделі та теорії соціальної роботи: загальна характеристика.
7. Психологічні моделі соціальної роботи: особливості та значення у роботі соціального працівника.
8. Соціологічні моделі соціальної роботи: особливості та значення у роботі соціального працівника.
9. Комплексні моделі соціальної роботи: особливості та значення у роботі соціального працівника.
10. Психодинамічні моделі соціальної роботи: загальна характеристика.
11. Когнітивно-біхевіаристські моделі соціальної роботи: загальна характеристика.
12. Гуманістично-екзистенційні моделі соціальної роботи: загальна характеристика.
13. Психоаналітична теорія Зигмунда Фрейда у контексті соціальної роботи.
14. Концепція колективного несвідомого Карла Юнга у контексті соціальної роботи.
15. Індивідуальна психологія Альфреда Адлера у контексті соціальної роботи.
16. Концепція психосоціального розвитку людини Еріка Еріксона у контексті соціальної роботи.
17. Трансактний аналіз Еріка Берна у контексті соціальної роботи.
18. Класичне обумовлювання Д. Уотсона у контексті соціальної роботи.
19. Оперантне обумовлювання Б. Скіннера у контексті соціальної роботи.
20. Соціальне навчання (навчання) А. Бандури у контексті соціальної роботи.
21. Рационально-емоційна терапія (РЕТ) Альберта Елліса у контексті соціальної роботи.
22. Когнітивна терапія Аарона Бека у контексті соціальної роботи.
23. Реальнісна терапія Уільяма Глассера у контексті соціальної роботи.
24. «Клієнт-центрирована» психотерапія Карла Роджерса у контексті соціальної роботи.
25. Концепція самоактуалізації Абрахама Маслоу у контексті соціальної роботи.
26. Гештальт-терапія Фредеріка Перлза у контексті соціальної роботи.
27. Системно-екологічна модель у контексті соціальної роботи.
28. Соціально-радикальна модель у контексті соціальної роботи.
29. Теорія ролей стигматизації у контексті соціальної роботи.

30. Теорія кризового втручання у контексті соціальної роботи.
31. Модель зосередження на завданні у контексті соціальної роботи.
32. Використання моделі сімейної терапії у контексті соціальної роботи.
33. Модель психосоціальної терапії у контексті соціальної роботи.
34. Соціально-педагогічна модель у контексті соціальної роботи.
35. Архаїчний період історії соціальної роботи.
36. Соціальна дія як практична діяльність з надання допомоги, підтримки і захисту нужденних у стародавніх суспільствах.
37. Елементи соціальної допомоги у Вавилоні, стародавньому Єгипті і стародавньому Китаї.
38. Соціальна допомога як засіб урегулювання проблем політичного характеру у Греко-Римській імперії.
39. Особливості соціального виховання на різних етапах первіснообщинного ладу.
40. Елементи соціального захисту в життєдіяльності слов'янських племен VI–X ст.
41. Основні форми допомоги і взаємодопомоги у стародавніх слов'янських громадах.
42. Вплив Хрещення Русі на зміну моделі соціального захисту населення.
43. Особливості князівського злидарелюбства у X–XIII ст.
44. Церковно-монастирські форми опіки у X–XIII ст.
45. Соціальна допомога на українських землях в Польсько-Литовську добу.
46. Соціальний захист за часів Козаччини.
47. Виникнення братства кося середку соціальної допомоги.
48. Соціальна робота в Україні у XIV–п.п. XVII ст.
49. Приватна благодійність в Україні у XIV–п.п. XVII ст.
50. Імператорська людиналюбна організація.
51. Соціальна допомога у Західній Європі XVI–досер. XVIII ст.
52. Реформування системи опіки в епоху Просвітництва та розвитку нового суспільного устрою.
53. Оформлення наукового етапу соціальної роботи у XIX ст.
54. Діяльність Громад сестер милосердя (кін. XVIII–XIX ст.).
55. Суспільна опіка на території України (кін. XVIII–поч. XX ст.).
56. Соціальна допомога в Галичині (на західноукраїнських землях) (кін. XVIII – поч. XX).
57. Приватна благодійність в Україні (кін. XVIII–поч. XX ст.).
58. Філантропічна діяльність Андрія Шептицького.
59. Соціальна допомога військовим під час першої світової війни.
60. Стані основних тенденцій розвитку системи державного опікування у кінці XIX ст.
61. Виникнення соціальної роботи як професії в кін. XIX–поч. XX ст. (М. Річмонд, Д. Адамс, А. Саломон).
62. Передумови зародження професії соціального опрацівника на початку XX ст.
63. Перші кроки більшовицької влади у формуванні системи соціального

забезпечення.

64. Формування української системи соціального захисту у 30-х рр.
65. Особливості соціальної роботи в період Великої Вітчизняної війни.
66. Формування системи соціального захисту в Україні за нових політико-адміністративних та соціально-економічних умов.
67. Соціальне обслуговування населення як мережа територіальних центрів і відділень у незалежній Україні.
68. Соціальні служби для молоді та дітей у незалежній Україні.
69. Державна служба зайнятості у незалежній Україні.
70. Недержавні організації соціальної роботи у незалежній Україні.
71. Волонтерство у соціальній роботі у незалежній Україні.
72. Система соціального захисту громадян у сучасній Україні.
73. Сучасної системи надання соціальної допомоги в Україні.
74. Постанова соціальної роботи як професії у США та країнах Європи.
75. Соціальна робота в країнах північної Америки та Західної Європи.